

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca.
Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno
insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. avgusta 1900.

Poštno-hran. št. 849.872

Kako zboljšajmo svoje gospodarstvo?

(Piše A. Štrekelj.)

III. Zboljšajmo svoje polje.

(Nadaljevanje.)

Ne morem si pa kaj, da bi ne navel tudi tu glavnih pravil, na katera se je ozirati, kadar preminjamo poljske rastline:

Vsaki rastlini je izbrati če mogoče nji najbolj priljubljena tla.

Rastline naj se na polju tako vrstijo, da ima naslednica drugačna svojstva bodisi gledé rašče in razvitka, bodisi gledé obdelovanja in potrebe, nego jih je imela prednica. Rastlinam s kratkimi in plitvimi koreninami (krompir, repa, pesa, ajda) naj sledijo take, ki se krepko in košato okoreničijo (žito, detelje in drugo sočivje, koruza, trava). Rastline s košatim listjem ne puščajo v zemlji mnogo plevela, zato se lahko sadé za njimi take rastline, med katerimi se plevel prerad razvija. To velja tudi za okopavine, v katerih se je plevel z okopavanjem deloma zatrl. Tudi rastline, katerim so priljubljene različne redilne snovi naj se menjajo. Mnogo dušikovega gnoja zahteva žito, koruza, trava, deloma tudi korenstvo, prav nič pa ne detelja in drugo sočivje. Detelji zna dušik še celo škoditi, ker se zaraste v njo preveč trave. Fosforna kislina in kalij prijata skoraj vsem

rastlinam, najbolj pa detelji, sočivju in korenstvu. Zadnjemu posebno kalij.

Prvo leto po gnojenju naj pridejo v zemljo take rastline, ki jemljejo redilne snovi rajši iz gnoja nego iz zemlje. Take rastline so v prvi vrsti okopavine: krompir, pesa, repa, korenje, koruza, zelje itd. Ker rastejo te rastline skoraj celo svoje življenje in srkajo medtem v sè neprenehoma redilne snovi, ki se polagoma v gnoju razkrajajo, zato ubranijo, da se slednje ne poizgubé. Te lastnosti pa nima n. pr. žito, ki se napoji skoraj z vsemi potrebnimi snovmi za časa prve krepke rašče, tedaj v teku enega ali dveh mesecev. Zato se seje žito navadno še le drugo leto po gnojenju s hlevskim gnojem. Če ga pa gnojimo z umetnimi gnojili, paziti je, da mu damo samo toliko snovij, da jih zamore žito za časa svoje rašče popolnoma posrkati. Važno je tedaj, da zadenemo za tako gnojenje tudi pravi čas.

Mnogo bi bilo še, kar bi se dalo in moralo zboljšati na našem polju, toda predaleč bi me vedlo, če bi hotel vse natanko opisovati. H koncu povem naj še samo nekoliko o setvi.

Že prej sem omenil, da moramo nadomestiti vsako ročno delo, če je le mogoče, z delom vprežne živine. Na polju, kjer rastejo rastline križem, ni pa mogoče uporab-

ljati te moči, ker bi naredila živina več škode nego koristi. Če rastejo pa rastline v posebnem redu in puščajo prostor, po katerem vlačí živina lahko brez škode obdelovalno orodje, zgodi se to brez vsake težave. Koliko denarja se s tako nadomestitvijo prihrani, vé vsak gospodar, ki mora plačevati drage težake.

Moje mnenje je tedaj: ako sejemo koroza, krompir, peso in druge okopavine, sejmo jih, oziroma sádimo jih v vrsto. Sajenje prouzroča sicer nekoliko več dela nego setev na široko, če pa pomislimo, da si s tem tudi mnogo semena prihranimo, ni skoraj nobene izgube za to delo, dostikrat imamo še celo dobiček. Saj se pa tudi dobé posebni sejalniki, kateri delo še bolj olajšajo.

Koliko pa si pridobimo s tem, če opravljamo na tako zasajenim polju pletev in osipanje z živino! Saj je delo z okopalnikom in z osipalnikom skoraj ravno tako dobro in dostikrat še boljše nego ročno delo. Seveda je treba tu pa tam popraviti kaj z rokami, toda stroški se vendarle jako skrčijo. V vrsti se pa tudi rastline boljše sponašajo, ker se nahajajo v določeni daljavi in se radi tega med seboj ne zatirajo in senčijo. Zato se enakomerniše razvijajo in tudi več rodé. Tudi žito in druga poljščina se dá obdelovati, če je zasajena

v vrsti, s vprežnim orodjem. Za take rastline je pa orodje za setev in pletev bolj komplicirano in zato za navadnega gospodarja večinoma predrago. Njemu pa, ki si jih zamore priskrbeti, priporočam jih. — Vam pa, srednji kmetovalec, priporočam, da se poprimite onih opisanih sredstev, kojih se poprijeti vam dovoljujejo vaše moči, polje doprinašalo vam bo gotovo, če se istih pridno poslužujete, večje dohodke nego vam jih je prinašalo do sedaj. (Dalje prih.)

Kmetijstvo.

Poljedelstvo.

Kosilni stroj.

Vsi gospodarji brez izjeme se pritožujejo radi pomanjkanja delavcev, od katerih je največje število odvzela kmetijstvu industrija v mestih in tovarnah. Posebno britko se čuti to pomanjkanje ob košnji in žetvi. Tu je treba čvrstih, vztrajnih delavcev, katerih je vsaki dan manje. Pri nas na Notranjskem se to posebno opaža, ker se najkrepkejši in za delo najsposobnejši možje in fantini izseljujejo v Ameriko in na Koroško.

Tudi je kosec najdražji delavec. Treba ga je celi dan dobro hraniti in še bolje napajati, a vrhu tega mu plačati še gotovih denarjev.

Ako vse to uvažujemo, moramo priti do zaključka, da je prava dobrotta za kmetovalca, ako more rabiti kosilni stroj za košnjo svojih senožetij in za žetev na polji. Ravno košnja prizadene večjemu posestniku mnogokrat tristo muk.

Ako je stalno, lepo vreme, po tem je že še. Seno in žito se tedaj polagoma spravi pod streho, če tudi se ni popolnoma ogniti škode. Ako se detelja in trava ne kosi pravi čas, potem dobimo brezceno, drvenasto krmo s trdimi bilkami. Ta krma je izgubila ono, kar je največ vredno, fino vlakno in fino

listje. Toda to še ni vse. Vsled kasne košnje izgubijo se tudi takozvane založne (rezervne) snovi rastlinske, vsled česar mora druga košnja mnogo slabeje izpasti, t. j. krme bo mnogo menj. Ravno to velja o žitu. Ako se ne žanje, dokler je še na pol zrelo, ampak ostane na polju do prezrelosti ali še dalje, ima slama takega žita kot krma jako majhno vrednost, a škoda ki jo ima gospodar vsled izpadanja zrna je velikanska.

Če tudi nismo Bog ve kako zavzeti za to, da si nabavljajmo kosilne stroje, vendar nas k temu sili pomanjkanje delavnih sil. Prisiljeni smo nabavljati si stroje praktične vrednosti, ako hočemo nadomestiti človeško delo, kojega si v sedanjih čudnih razmerah ne moremo osigurati. In te stroje za žetev, posebno pa za košnjo detelje in trave dobimo v toliki popolnosti, da nam veljajo toliko, kakor kosa v izurjeni, močni roki, mnogokrat celo več.

S kosilnim strojem se delo ne pospešuje samo, ampak je tudi ceneje. Kdor ne verjame, tega bi mogel o tem prepričati po skušnji sestavljen račun z neovrgljivimi številkami. So res ljudje, kateri pravijo, da ne kosi dosti kratko in da se tako preveč krme potrači. No to ne velja. Poglejmo le polja, travnike košene s kosilnim strojem, pa bomo videli, da je trava ravno tako na kratko prirezana, kakor za koscem z domačo koso. Pa naj bi bilo pri onem očitaniu tudi nekoliko resnice, tega smo sami največ krivi. Mi zahtevamo gladko, kratko košnjo, a ob enem puščamo, da košena površina ostaja v stanu, pri kakoršnjem je pravilna košnja nemogoča. Na travnikih vidimo krtine, mravlinčje kupce, vzvišine in vdolbine, torej nevarna tla, dalje vidimo panje, šture od posekanih debel in celo grmovje, in potem hočemo imeti travnike gladko in kratko pokošene, kakor bi bili striženi? Najpreje naj gospodarji svoje travnike uredi, kakor se spo-

dobi, odstranijo krtine, planirajo neravna mesta, iztrebijo grmovje in šture, in potem bodo videli, kako krasno deluje kosilnica na taki površini. Morda bo ravno sila, ki tira naše gospodarje k nabavi kosilnice radi pomanjkanja delavnih moči, našim gospodarjem najkrepkejši vzpodbadek, da svoje senožeti v red spravijo in v redu obdrže.

Novi kosilni stroji dobljeni iz solidnih tvornic so v vsakem oziru izvrstni, pa zato je opravičeno vprašanje, kako da jih naši gospodarji tako neradi kupujejo. Zato sta 2 vzroka:

- 1.) Cena jim je previsoka.
- 2.) Ne umejo s košnjo iti v caker.

Kar zadeva ceno, treba je opozoriti gospodarje, da ne pazijo v prvi vrsti na to, koliko stroj stane. Ni namreč vedno dobro po ceni kupovati, ker bi nas moglo to stati drage novce. Napravimo si ono, kar je dobro, kar je boljše in trajnejše. Kosilni stroji se v praksi nabavljajo na sledeči način:

1.) Večji posestniki kupujejo kosilnice ali sami zase ali pa v zvezi s par drugimi gospodarji.

2.) Ali pa se napravi društvo za košnjo, ki ima kosilnico in človeka, kateri ume z njo ravnati, in ki za plačo kosi posameznim strankam.

3.) Ali pa se najde v občini oseba, ki ima veselje in sposobnost delati s strojem. Ta si nabavi kosila in kosi za plačo pri posameznih gospodarjih, ki mu morajo dati potrebno vprego k stroju.

Za kmetijske gospodarje je najbolje, ako pridejo do stroja po 2. ali 3. načinu. Na vsak način je jako koristno, ako ravna s strojem vedno le ena in ista oseba. Ta oseba naj bode tudi potrebno plačana, da jo veseli ta opravke, ker potem dela vse bolj natančno in z veseljem. Ta oseba ima tudi dolžnost, ohraniti stroj v redu in čistoti po košnji. Nabava kosilne mašine potom združenja kmetoval-

cev po družih krajih ni čisto nič posebnega. Tak stroj izplača se družbi jako hitro z onimi prispevki, ki jih posamezne stranke odrajtujejo za uporabo stroja pri košnji. Preostanek, ki presega nabavni trošek, bo porabilo društvo za nabavo drugih strojev, kakor strojev za žetev, za brane, trijerje, veter-njače (pajkel) itd.

Pri nas je dosti lepih vasij, ki niso siromašne, ki bi torej, ako bi se gospodarji združili, lahko imele kosilnice. Premožnejši in razumnejši naj gredo naprej s svojim zglédom, pa smo uverjeni, da ne bodo dolgo osamljeni v svojem kraju.

Ali je moči izboljšati slabe letine?

(K članku z istim naslovom v 11. številki.)

Negospodarsko je, varčevati z denarjem pri nakupu umetnih gnojil, ki nam dajo obilne obresti, ako se uporabljajo pravilno. Vsakdo, kdor je rabil letos umetna gnojila na travnikih ali deteljah, zre z zadovoljnostjo na ugodne uspehe. Uže pri prvi košnji se nam je gnojilo dobro izplačalo, poleg tega pa je tudi krma boljša, tečnejša. Kakor nam dajo žlindra, kalijeve sol in superfosfati bogato košnjo, tako si tudi lahko večinoma druge pridelke izdatno zboljšamo, ako rabimo čilski solitar kot površno gnojilo. Kjer se je rabil spomladi pri rži ali pšenici solitar, se ima pričakovati osmeren pridelek, brez solitra pa komaj šesteren. Jako dobro se bode solitar izplačal, ako se pred dežjem potrosi ovsu, ki svedoči pomanjkanje dušika po blede-rumenem perji. Iz 100 kg solitra se pridelala 400 kg več zrnja. Zelo lepo letino dosežemo pri krm-ski pesi in korenji, edino le če poleg družih gnojil še pridenemo solitar kot površno gnojilo.

Važno je to za mlekarke za-druge, ker dobijo tako po zimi dovolj mleka v izdelovanje, kajti krmska pesa in korenje nadomestujeta poletensko sveže krmilo in dasta

obilno molžo. Pridene naj se so-litra zmešan s pepelom ali prstjo pred dežjem. Spozna se upliv dušika po temno-zelenem perji. 100 kg solitra da po raznih poskusih 5271 do 6180 kg pese in 5300 kg korenja. Tudi je upliv solitra pri turšici in zelji zelo velik. Kjer so preje rastle drobne glavice zelja, se s solitrom pridelajo debele težke glave. — Zeleti je, da bi marsikateri posestnik jel poskušati solitar v majhnej množini pri raznih rastlinah, da se uveri o njegovej pravilnej rabi in obilnej letini, ki se da doseči s pomočjo solitra. Na mokra peresca pa naj se ne trosi, ako ni pred dežjem, drugače bi se nežno perje osmodilo.

Ohranjanje hlevskega gnoja.

Vprašanje, kako konservirati hlevski gnoj, da ne pride preveč ob moč, sta proučevala posebno Holdefleiss in Heiden. Prvi je rabil pri svojih poskusih kot ohranilno sredstvo tudi kalijeve soli (umetna gnojila). Skušnje, ki so mu jih ta opazovanja pokazala, so prevažne, da ne bi jih priobčili nekoliko obširneje.

Holdefleiss je študoval najpreje zgube in zadržanje hlevskega gnoja, ki je ležal na kupu brez kakega konservnega sredstva; vedel je namreč iz mnogih starejših preiskovanj, da nepravilno hranjen gnoj izgubi jako veliko redilnih snovij, niso mu pa bili znani narava in pogoji, pod katerimi nastajajo take izgube; tako je našel, da gre od organske, črnic (husnus ali črno prst) tvo-reče snovi hlevskega gnoja skoro $\frac{1}{3}$ v izgubo — to znaša primeroma 1100—1200 kg organskih snovi na leto za vsako govejo glavo. — Od dušika se pri takih raz-merah zgubi do 25 % ali na vsako govejo žival toliko redilnih snovij, kolikor odstotka 100 kg čilskega solitra in to najdragocenejših dušičnatih oblik, ki se v zemlji hitro pretvarjajo v solitar, tako da je

gori omenjena zguba skoro enaka zgubi 2 kvintalov čili-salpetra.

Če računimo to zgubo v denarji in če vzamemo, da je 1 kg organske snovi vreden samo 1 vinar v gospodarstvu, potem znaša zguba vsled neumnega in brezskrbnega ravnanja s hlevskim gnojem okroglo K 32 pri vsaki odraščeni goveji živini.

Da zabrani take zgube, je pokrtil Holdefleiss gnoj na gnojišči najpopreje s precej močno plastjo prsti; le-ta ni pokrivala kupa samo na površini, ampak tudi ob straneh kakor je tudi to potrebno.

Drug enako velik kup gnoja je poštopal s superfosfatno sadro (gipsom), ki je imela kake 7 % raztopne, večinoma proste fosforne kisline.

Tretji kup gnoja pa je potresel s kajnitom. Skušnje, ki jih je pri tem napravil, so sledeče:

Z zemljo pokriti hlevski gnoj je zgubil na organskih snoveh skoro ravno toliko, kakor ne-konservirani gnoj, namreč približno $\frac{1}{3}$; v tem oziru tedaj ni prstena odeja nič koristila; toda na dušiku s prstjo zavarovani gnoj ni zgubil čisto nič, kajti ostalo je v njem 98 % prvotne množine. Dušičnati obstojni deli gnoja so se pod prsteno odejo jako energično pretvarjali v solitar; množina, ki je šla pri nezavarovanem gnoju v zrak, se ji pri s prstjo pokritem spremenila v solitar. Tedaj je imelo 950 kvintalov hlevskega gnoja ravno 1 kvintal solitra v sebi in je torej imelo ravno tak učinek, kakor če bi bili pognojili z nepokritim hlevskim gnojem in po vrhu še s 100 kg solitra.

S superfosfatno sadro potreseni gnoj je imel tudi še znatno zgubo na organskih snoveh, namreč 22 $\frac{1}{2}$ %, vendar je ta zguba vže precej manjša od one pri nepokritem ali s prstjo konserviranem gnoju. Dušik je ostal ves v gnoju. Vendar se ga pa ni toliko spremenilo v solitar, kakor pod prsteno odejo; dočim se ga

je tukaj pretvorilo 18⁰/₀, se ga je pri superfosfatu samo 10⁰/₀ spremenilo v solitar. S superfosfatno sadro ohranjeni gnoj torej ne bode deloval tako energično, kakor oni, ki smo ga pokrili z zemljo.

S kajnitom potreseni gnoj se je na prvi pogled ločil od prejšnjih dveh, ker je bil še čisto svež in nesprhnel, kakor ravnokar izkidani. Zato pa je ta gnoj zgubil tudi samo 11·9⁰/₀ svojih organskih snovij. Dočim se je pri superfosfat-sadni opazovalo še ²/₃ one zgube organskih snovij, kakoršna nastopi pri nekonserviranem ali samo z zemljo pokritem gnoju, je pala ta zguba vsled uporabe kalijevih solij na ¹/₃. Uspeh je torej imenovati ugoden. Da je ostal dušik ves v gnoju, temu se ne smemo čuditi in Holdefleiss je našel po štirime-sečnem ležanji ravno tisto množino dušika, ki jo je imel sveži gnoj. S pomočjo kalijevih soli se je torej hlevski gnoj najpopolneje ohranil.

(Dalje prih.)

Živinoreja.

Kako moramo ravnati s kravo, predno se oteli in potem?

(Oberösterreichischer landwirtschaftlicher Kalender.)

Vsakemu živinorejcu je znano, kolikim nevarnostim je izpostavljena krava, kedar pride trenutek, da se oteli. Vzroki, zakaj da krava zvrže ali oboli pred porodom ali pa po njem, so različni. Pogostokrat je temu direktni vzrok napačno ravnanje z brejo kravo; torej je pač opravičeno, da navedemo na tem mestu nekoliko napak, ki se vrtajo čestokrat v gospodarstvo.

1.) Kako dolgo smemo molzti brejo kravo? Ponajvečkrat opažamo, da daje breja krava tem manj mleka, čim bolj se ji bliža dan poroda. Mladič v materinem telesu porabi namreč za svojo rast večji del od matere použitih snovij; za mleko ostane tedaj zmeraj manj tvorilnih snovij, dokler slednjič ta vir popolnoma ne usahne.

Ni pa redka prikazen, ki se pojavlja pri posebno na mleku bogatih kravah, da nam prepuščajo mleko skoro do poroda, včasih celo do zadnjega trenutka. V tem slučaju pa je vseskozi napačno, ako bi hoteli to izkoriščati in bi kravo molzli do poroda. S tem vzamemo kravi moči, ki jih potrebuje, da se oteli. In teletu vzamemo z mlekom preveč snovij, katere potrebuje ravno v zadnjem času svojega razvoja v najobilnejši meri. Tele potem takem oslabi, kar gotovo ni živinorejcu na prid. Tudi žlezi za mleko treba miru, da deluje po porodu tem lažje.

Da pa ne zgubi krava preveč mleka, se moramo posluževati umetnih pripomočkov. Ne smemo pa rabiti medicinskih ali krmskih pripomočkov, ki povzročajo napačno presnovo v živinskem telesu in bi teletu le škodili, ampak držati se moramo tega-le pravila: „Prenehaj polagoma z molzenjem“!

8 ali pa 9 tednov pred pričakovanim porodom se molzi krava mesto 3 krat na dan le 2 krat, po 8. ali 10. dneh potem pa samo 1 krat na dan. Nekaj tednov pred porodom ponehaj z molzenjem popolnoma.

2.) Čestokrat ravna se napačno z brejo živalijo. — Noseči živali je treba nad vsem miru in tega ne najde žival, ako ji jemljemo mleko kakor po navadi.

Noseča žival mora imeti dovolj prostora za se. Zato je najboljša, ako ima živinorejec za take slučaje poseben prostor, kjer nosečo žival ne ovirajo ograje ali pa sosednje živali. Da se more breji kravi obilnejše stlati, je samo ob sebi umevno. Kjer stoji breja krava, ne sme biti prepaha, da se ne prehladi. Zelo varno mora se ravnati s kravami, kedar se jih izpušča iz hleva, da se gnoj odstrani ali da jih napajaš. Kaj lahko zvrže krava, če se jo suje, ali še celo ako pade. Noseče živali morajo ostati v hlevu, ker se na paši med drugimi domačimi živalimi lahko

ponesrečijo. S tem pa ni rečeno, da noseča krava v obče ne sme na pašo iti, ne, vendar je vsekako boljše, da ostane v hlevu, ker se tako izogne živinorejec sitnostim, kakor n. pr., da se krava preobje, ponesreči itd.

3.) Posebne opreznosti pa je treba pri krmi. Živinorejec, ki ima veliko živine, toraj ob istem času več brejih krav, bo že vsled krme skrbel za to, da so breje živali po prostoru ločene od drugih, ker tako lažje izvaja krmljenje, ki ga zahtevajo take živali, da dobro uspevajo.

Nosečo kravo treba dobro krmiti, a ne preobilno. Krma naj bo tečna, redilna in lahko prebavljiva. Ni pa treba, da jo podajamo v preveliki meri. Preveč krme bi le škodovalo kravi. Težko prebavljive in napenjajoče krme ne smemo nikoli podajati! Paziti moramo na to, da si krave ne prenapolnijo želodca z zelenjavo ali drugo pičo. Razširjen vamp pritiska na materico in ovira na ta način razvitek sadu; vsled tega storimo najboljše, ako krmimo take krave po malem in to večkrat. Velevažna je v tem slučaju kakovost krme. Krmske rastline, katerih se drži medena rosa, zaduhlo, plesnjivo seno povzročijo le prehitro, da krava zvrže. Najnevarnejša je v tem oziru rožičkova gliva, ki se izcimi iz rožička in ki se nahaja pogosto v otrobih. Tudi na senu se nahaja ta gliva, ki se razvija v plodnicah večinoma vseh zeljišč. Le izredna opreznost, posebno pri kupljeni krmi, nas obvaruje škode. — V koliki meri noseči kravi mrzla voda škoduje, vidimo iz tega, da se mladič v materinem telesu pri pitju mrzle vode vidno pregiblje. Čim bliže prihaja dan poroda, tem večjo opreznost in skrb zahteva krava pri krmi. Približno tri dni pred porodom mora se množina krme na polovico zmanjšati. Najboljša krma sta tedaj postana voda in dobro suho seno. Preobilna krma pouzroči lahko vnetje notranjih že

itak razdraženih delov ali pa celo telečjo vročico, bolezen, katere se vsak živinorejec popolnoma opravičeno zelo boji.

Nič manj oprezno pa se mora ravnati s kravo po porodu. Še le po preteku nekaj časa, če se je krava že umirila, predloži naj se ji malo sena, naj se jo pusti, da se okrepča s pijačo, ki je namenšana z otrobi. Potem naj se to krmljenje nadaljuje še 2 do 3 dni, ravnaje se po tem, če krava boleha ali vidno ozdravlja in še le polagoma se sme krma poobiliti do navadne mere, ki jo zahteva zdrava krava.

Po porodu da krava mleko po navadi že iz lastne volje. Če se pa to ne zgodi, ne smemo nervozno razdraženost živali, ki jo ima že itak, še povečati s tem, da ji podajemo v pijači n. pr.: sladki janež ali koriander, kar nekaterniki drže za vsekako potrebno stvar. Jedino, in sicer zadostujoče sredstvo za to je večkratno molzenje, ker pri tem mehanični mik vpliva na to, da mlečna zleza začne delovati.

Že pred porodom pa oteka vime, večkrat tako zelo, da se mora izmolzti.

Čebelarstvo.

Shod čebelarjev v Celovcu.

Dne 14. do 16. avgusta vršil se je v Celovcu shod avstrijskih, ogerskih in nemških čebelarjev. S tem shodom je bila združena razstava, obstoječa iz šestih oddelkov. V prvem oddelku bile so razstavljene žive čebele v vseh vrstah panjev. Med drugimi čebel-skimi plemeni bila je videti na razstavi tudi svetovno znana kranjska čebela, katero pa se trudi neki koroški čebelar Mayer, ker je to pleme razširjeno tudi po Koroškem in Štajerskem, sploh po ozemlju starega rimskega Norika, prekrstiti v „noriško čebelo“. V drugem oddelku bili so raznoliki panji in koši, stalni in premakljivi, opazovalni panji in taki za gojitev

matic. Tretji oddelek obsežal je čebelarstvo orodje, četrti med in vosek, peti umetne naprave iz medu in voska, ki služijo čebelarju, kakor: umetno satovje itd., šesti naposled čebelarstvo slovstvo in učne pripomočke za čebelarje.

Odlikovanih je bilo tudi nekaj slovenskih razstavljalcev.

Zborovanja, na katerih se je govorilo marsikaj zanimivega o čebeloreji, bila so znamenita osobito zaradi tega, ker se jih je udeležil prvi in najslavnejši sedaj živeči čebelar, župnik dr. Dzierzon iz pruske Šlezije, skoro 90leten starček, ki je tudi dvakrat predaval. Med drugim dokazoval je, kako škodljiva je prevelika zalega za količino medu v panju. Kjer je preveč zalege, tam čebele tudi preveč rojijo in tako dobimo od njih le malo medu.

Izmed drugih razprav omenjamo ono o ravnanju s takimi brezmatičnimi polki, ki goje samo trote. Predlagalo se je, take polke s pomočjo posebne priprave z dimom omotiti in jim tako umetnim potom dati matico, ali pa vpeljati v panj nove čebele. Neki čebelar iz Švice povedal je, da v Švici take polke sploh kar uničijo. Navsvetovalo se je konečno, stopiti v zvezo z vodstvi železnic, da se omogoči železniškim čuvajem ob progi, imeti in gojiti čebele. S tem bi si čuvaji lahko zaslužili lepe novce.

Splošno.

Korist ptičjega gnjezda in ptic pevk.

Mnogi ljudje nimajo niti pojma o koristi ptičjega gnjezda, ker bi jih sicer ne razdirali. Mlade ptice jemati iz gnjezda more samo človek brez srca. Kdor je prišel kedaj v bližino ptičjega gnjezda, v katerem so bili mladiči, in je slišal, kako sta stara nad glavo plašljivo cvrčala, kakor bi ga prosila, naj jima ne razdira njune sreče, ta gotovo ni mogel biti tako hrastovega srca, da bi zadal malim stvaricam tako težko rano. Ptičja gnjezda v

gozdu in na polju so pogostoma plen dečakov-potepuhov, pa tudi neumnih odraščeni. Gorje oni okoli, kjer se ne vale ptice-pevčice, a mesto njih gomzi gosenic!

Vzemimo n. pr. da se v jednem gnjezdu nahaja pet jajec in pozneje pet mladičev in da vsako teh mladih bitij potrebuje na dan 50 gosenic, to bi znašalo vsaki dan 250 gosenic in v 30 dneh 7500 gosenic. Ena sama gosenica požre vsaki dan toliko listja in cvetja, kolikor sama tehta. Ako bi torej ena gosenica 30 dni živela in vsaki dan požrla samo en cvet, tedaj bi ona v 30 dneh 30, in onih 7.500 gosenic 225.000 cvetov požrlo. Z izgubo teh 225.000 cvetov bi morda mi izgubili ravno toliko sadov. Redko pa se zgodi, da bi kaka gosenica na dan uničila en sam cvet. Še je tu in tam grda navada, da dečaki lovijo senice v seničarke, ko jih vjamejo, pa so največkrat žrtev mačke. Ravno tako lovijo škorce, ter jih učijo brbljati. Ako bi ljudje poznali korist senice in škorca in ptic-pevk sploh, gotovo jih ne bi lovili. Ena sama senica n. pr. potrebuje na leto 2—300.000 raznega mrčesa za hrano in škorci pohrustajo za časa valjenja neizmerno množino gosenic, polžev in škodljivih črvov. Kako mrzijo in sovražijo ljudje tudi ubozega potepenega vrabca, češ, da jim na polju dela škodo. Res, vrabec dela škodo, ali kolika večja je njegova korist! Prirodoslovci nam zatrjujejo, da en par vrabcev nanosi svojim mladim v enem tednu preko 2000 gosenic. Friderik Veliki je ukazal v enem delu dežele vse vrabce iztrebiti, ker so jih smatrali škodljivim. A v kratkem je bil prisiljen skleniti mir z vrabci, ker ni hotel sadjarstva prepustiti popolnemu poginu.

Korist, ki jo imamo od ptic pevk, ne da se popisati. Pa če nam one koristijo, jim moramo tudi mi pomagati.

Lahko je pticam po leti, veselo je njih življenje, a druga jim poje

po zimi. Mraz tira ubogo malo živad v človeško bližino in iz njih oči bereš tiho prošnjo: Dajte nam vsaj vi jesti! Bodimo torej milosrčni do ptic in dajmo jim po zimi hrane. Glasoviti nemški pesnik Lessing pravi: Najbolj usmiljeni človek je tudi najboljši, in jaz dostavljam še to: Kdor je nemilosrčen do tuje boli, ta gotovo nima srca.

Hosp. list.

Kraljeva češka gospodarska akademija.

Največjega pomena za gospodarski napredek je gotovo sklep češkega deželnega zbora, „da se imata ustanoviti v kraljestvu češkem dve kraljevi gospodarski akademiji na mesto dosedanjih višjih gospodarskih zavodov v Libverdu in Taboru“.

Gotovo ne najdemo v vrstah zavednih kmetovalcev nikogar, ki ne bi znal ceniti vrednosti strokovnega znanja, kateri ne bi priznaval že davno dokazane resnice, da k dobičkonosnemu gospodarstvu ne zadostuje samo osebno sodelovanje gospodarjevo in tudi ne najnapornejše delo in prizadevanje, ampak treba je tudi strokovne izobrazbe.

Znajoč velikanski pomen strokovne gospodarske izobrazbe je, kar moramo pohvalno omenjati, češki deželni zbor vse storil, da more doseči češka mladina po meri predidóče omike primerno strokovno izobrazbo. Po njegovi skrbi so se odprle: pozimske gospodarske šole in kmetijske šole za mladež, katera je obiskovala samo ljudsko šolo; srednje gospodarske šole za mladeniče, ki so obiskovali meščanske ali nižje srednje šole — manjkalo je še tretje, dopolnjujoče vrste šol — zavoda, kjer bi se izobraževali mladeniči, ki so izvršili svoje nauke na višjem gimnaziju ali na realki ali pa na 3 letnih srednjih gospodarskih šolah. Absolventje srednjih šol, ki so se hoteli posvetiti kmetijskemu študiju, so morali obiskati visoko kmetijsko šolo

na Dunaju ali kako visoko poljedelsko šolo na Nemškem.

S to napravo je dopolnjena organizacija strokovnega poljedelskega šolstva v Čehih.

Po pravici pozdravlja „Hosp. list“ ta ukrep češkega deželnega zbora kot „veliko pridobitev češkega kmetijstva“; zakaj omika, pravi, „pripomore v zvrhani meri k gospodarskemu okrepljenju najštevilnejše vrste našega naroda — vrste poljedelcev“.

Ali ne velja ravno to v stokrat večji meri za ubogi naš narod slovenski?

Ako hoče naš mali slovenski narod med ostalimi kulturnimi in po številu močnejšimi navzemati dostojno mesto, je treba, da si vsak Slovenec in še posebno vsak član najštevilnejše vrste poljedelske — pridobi kar najvišje mogoče splošne in strokovne izobrazbe. Res nimamo v domači deželi najvišjega kmetijskega zavoda, — a žalostno je, da ravno Slovenci, čijih jedro vendar tvori oratar, tako čudovito preziramo kmetijsko višjo izobrazbo. Le poglejmo kak program dunajske visoke šole za poljedelstvo; tam najdemo komaj nekaj parov Slovencev kot slušatelje, in če se ne motim sta letos cela dva kranjska Slovenca vmes!

Zato Slovenci in zlasti vi, nadepolni dijaki, ki zapuščate letos srednje šole, ne zabite, kateri stan vas je vzredil in zato tudi pri izboru svojega poklica ne zabite vsaj nekateri pokazati temu — poljedelskemu stanu svojo hvaležnost s tem, da se sami posvetite proučevanju kmetijske umetnosti, o kateri trdi Friderik Veliki, da je prva umetnost na svetu.

Priliko za najvišjo izobrazbo poljedelsko ima slovenski abiturijent na Dunaju in v novoustanovljenih gospodarskih akademijah mej češkimi brati.

Zato izobrazujmo se; zakaj le kot omikan narod si pridobimo „rešpekta“ pri ostalih kulturnih na-

rodih. Omikan narod ima i pri neprijaznih časovnih razmerah zagotovljeno svojo bodočnost! P.

Trtna bolezen „črni palež“,

katero provzročuje neka glivica (*Spaceloma ampelinum*), pričela se je močno širiti po dolenskih vinogradih in to posebno v črnomaljskem in krškem okraju. Ta bolezen ni napadla samo domačih trt, ampak tudi ameriške (*Solonis* in *Riparia*) in na ameriške podlage precepljene boljše vrste, kakor veltinca, modro frankinjo, muškateljca itd. Opozarjamo naše vinogradarje z ozirom na to, da se določi, kako se je ta precej nevarna bolezen po Dolenskem že razširila, naj pošljejo sumljive grozdice, listje in mladike „kmetijsko-kemičnemu preiskovališču za Kranjsko“ v Ljubljani, katero izvršuje preiskave za gospodarske škodljivce brezplačno.

Priprava jajec za prodaj.

Splošno je znano, kako si kupčijski svet prizadeva uplivati na kupoželjnost občinstva s krasno, okusno prirejenimi izložbami. S tem pa gre roko v roki dopadljivo ovijanje raznega blaga. V tem hoče drug družega prekositi. Ni redka prikazen, da več stane zavoj blaga, nego blago samo. Občinstvo zahteva zunanjo ličnost in mnogo predmetov se jako lahko in lažje proda, kakor enaki predmeti boljše kakovosti, pa manje elegantno opremljeni. To lahko vsaki dan opazamo na tedenskih semnjih. Prodajalka, ki je znala postaviti blago pred kupovalce v lepi, oko zadovoljujoči obliki, bo privabila mnogo več kupcev, kakor druga, ki ima ravno tako dobro blago, pa v ne tako prijetni obliki. Zlasti pri hranilih in živilih zahtevamo, da ima tudi oko svoj delež. Taka roba se ne samo lagje, ampak tudi za boljšo ceno proda.

Zelo jasno se to vidi pri prodaji jajec, o kateri se izvedenec tako-le izreka:

Dve kmetici sedita na trgu, druga zraven druge in ponujata enako dobra jajca na prodaj. Prva je doma jajca lepo omila in ima v naročju lično plošnato košarico obloženo z zelenim mahom, na kateri je izložila vrsto jajec. Druga pa ponuja jajca kar v košu, v kojem jih je donesla, pomešana mej rezanico z vso nesnago, ki se je prijela jajec od kurjega gnjezda. S popolno gotovostjo smemo trditi, da bo prva preje prodala jajca, pa da bo tudi dosegla višjo ceno. Mali trud, ki ga prizadene omivanje jajec, je tu bogato poplačan in ako so jajca tudi od znotraj dobra, jo bodo prihodnji tržni dan kupovalke gotovo zopet obiskale. Zato je prvi pogoj jajca, v ličnem stanju postaviti na trg.

Drugi še odločivneji pogoj pa je, le sveža, brezhibna jajca prodajati. Kdor prodaja jajca, ki jih vsaki dan sproti pobira iz gnjezd, ta bo uvidel, da se število njegovih odjemalcev množi.

Še bolj pa se bo cena dvignila, ako gospodinja lepa, sveža jajca zaznamuje s štampljo, ki kaže ime in kraj prodajalke. Prodajalke, ki tako postopajo, kmalu ne bodo mogle izvrševati vseh obilnih naročil. Posebno štampljo priporočamo onim večjim gospodinjam, ki se pri prodaji jaje poslužujejo prekupčije. Sledeča historica naj nam pojasni „zakaj?“

V bližini mesta K. leži večje posestvo, kojega gospodinja je pošiljala jajca po potovki v K. na prodaj. Žena je nosila jajca stalnim odjemalcem kar v hišo. Prigodi se, da ta žena popusti svoj posel in druga stopi na njeno mesto. Ko je prišel čas, ko je malo jaje in so draga, je morala naša posestnica doživeti neprijetnost, da so se ljudje čez slabo kvaliteto jajec pritoževali, da si je preje kot sleje oddajala le sveže, dobro blago. Ko so bile pritožbe le prehudе, je gospa stvar preiskavala in je pri tem prišla na goljufigo potovke. Le-ta je namreč vselej

prišedši v mesto K. stopila najpreje v prodajalno z jajci, nakupila tu precejšnje število zabojnih jajec, jih pomešala mej dobre iz posestva in potem vse skupaj prodala za visoko ceno, kakor da so poslani iz dotičnega posestva; pri tem je imela seveda lep postranski zaslužek. Mimo grede naj še opomnim, da se doseže višja cena tudi, ako se jajca sortirajo, kakor pa če se ne.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 46.: J. B. p. M. pri Ž. Imam krave, ki mi dajo le vodeno mleko. Krmim jih s svežo in suho klajo. Kaj je vzrok slabemu mleku in kako bi se dalo odpraviti?

Odgovor 46.: Uzroki vodenemu mleku so jako mnogovrstni. Bolezen kakor starost je že mnogokrat vzrok. Tudi preobilo pokladanje soli ni dobro za molžo finega mleka, kajti žival pije čez mero vodo, ki gre po mlečnih žilah v mleko in je napravlja vodeno, posebno če se še poleg poklada veliko vodenih krmil. Tudi je krivo slabi molži pokladanje turšice, ki ima obilo rastlinske vode in je jako revna na beljakovini in tolsči. Sicer jo živina zelo rada je radi sladkornih snovij, toda mleko ovedeni. Mlečnost se lahko izdatno zboljša, če se pokladajo poleg turšice še oljnate tropine ali otrobi. Da si prihranimo troške za močnata krmila, moramo že pri setvi turšice skrbeti, da jej primešano sejemo grahoro, koja mešanica ima vse redilne moči, ki so potrebne za živalsko telo.

Vprašanje 47.: Kako odpravim žitnega molja?

Odgovor 47.: Žitni molj se odpravi, ako se žito večkrat preveje in shrambe dobro prezračijo. Nekateri priporočajo tudi omare ali shrambe z vapnom pobeliti, da se mrčes ugonobi.

Vprašanje 48.: Ant. Kunš. na Plan. Kake vrste rži kaže sejati v našem kraju? Kraj je tukaj bolj mrzel, zemlja je pa nekatera težko-illovna, druga srednje težka, nekatera peščena, zopet druga pa prav lahka črna zemlja.

Odgovor 48.: Rž na težko illovnati zemlji ne bo kaj posebno uspevala, rž ljubi bolj rahlo zemljo. Sicer pa bo še naj bolje v taki zemlji vspevala Bahlsenova Triumf-rž. Tudi Elite-rž je priporočljiva.

Vprašanje 49.: A. Š. p. Turj. Ravnal sem se po Vašem nasvetu, ki ste

ga dali v odgovoru št. 38, izpustil sem vodo iz bajerja, a ker je zarod ščuk tudi v blatu na dnu bajerja, nisem mogel zatreli ščuk popolnoma. Blata izkopati ne morem, ker je bajer preobširen in nimam časa, niti delavnih močij. Kako bi bilo pomagati?

Odgovor 49.: Če Vam je na tem, da slehern sled ščuk zatrete, dosegli boste to gotovo s tem, da vodo sedaj o vročem času izpustite; ščuke bodo skoro gotovo vse pomrle, ker one dosti hitreje umro, kakor n. pr. šlaji, karpi. — Raki so se poskrili pod ruše in v luknje, in bodo zamogli ohraniti se, ker ondi najdejo nekaj mokrote.

Radikalno seveda bi zatrli ščuke, ko bi pustili bajer dalje časa suh, toda pri tem pa bi raki poginiti morali. Sicer smete računati na to, da, če je voda bila več dni iz bajerja, so vse ščuke vničene.

Vprašanje 50.: Fr. V. p. Št. M. Sl. G. Nameravam z dobrimi travniškimi semeni zasejati 5 do 6 oralov njiv. Koliko trav bi bilo treba in koliko bi stale?

Odgovor 50.: Ako se hoče njivo v travnik spremeniti, je treba ozir jemati na to, kaka je zemlja, težko ilovnata, ilovnata, peščena itd. Dalje na to, ali se hoče njivo za stalno v travnik spremeniti ali le samo za kratko dobo 5. let. Opomniti se mora, da trave namenjene samo za nekaj let dajo obilnejo košnjo, kot pa stalno prirejani travniki. Kjer se zemlja lahko preorje, naj se z ozirom na večji dobiček, boljšo košnjo raji seje trave za 5 letno dobo. Za omenjeni prostor 6 oralov pri 5 letnej rabi bi se potrebovalo 180 ky, ki bi veljalo kakih 90 gld. Za stalno dobo bi se zvišalo za 12 gld. Cena travniškim semenom se nekoliko zniža, če se že v jeseni trave naroče in če si sami preskrbite domačo deteljo.

V umetni mlin na valčke v Ra-

dečah pri Zidanem mostu sprejme se učenc, ki je najmanj 16 let star in ima veselje do mlinarske obrti. Plača in učna doba po dogovoru. Zglasi naj se v mlinu, pisma naj se na mlin naslovijo.

Pristni dolenski slivovec je na

prodaj v večji množini, kje? izve se v pisarni „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, kamor se lahko pismeno obrne.

30 lepih mešano jakširskih prasecv

ima na prodaj Jožef Murnik, posestnik, Velesovo, pošta Crklje. Pasem je jako rodovitna, svinje skote po 10 prasecv, in se jako dobro upitajo. Stari svinji sta tehtali 5 centov 77 funtov in 5 centov 58 funtov.

Imam 50 veder dobrega vina

na prodaj, katero se ne bo pokvarilo, ampak ostalo do zadnje kapljice čisto, če tudi polovnjak 4 mesece na pipi. **Jožef pl. Pohl**, Pišci pri Brežicah.

Gospodje lovci!

Kdor želi imeti dobrega lovskega psa, naznanjam mu, da imam 6 lepih mladih psičev za oddati, čiste lovske krvi, najboljšega plemena. Kup po dogovoru. **Jožef Zlatorepec**, Bruhanjevas, pošta Videm pri Dobropolju.

Nikaka skrivnost ni več,

da si vsakdo doma sam brez vsake priprave in te-žave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo, da se na-privi po 5 litrov likerjev: *Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Češnjevec, Alaš, Alpinski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr.* Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali s pošto nakaznico; po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje. **Anton Rukavina, Trst** — Via Belvedere št. 23.

Imam na prodaj brejo belo svinjo,

plemenskega rudeče pisanega bika, lepo pisano rudečo telico, nadalje dam v najem hišo pripravno za trgovino ali obrt na zahtevanje tudi nekaj kmetije. **M. Bobnar**, župan, Lahoviče p. Crklje pri Kranju.

Zanesljiva valilna jajca

od velikih plemenih italijanskih gosi ima na prodaj po 40 kr. komad **Fran Ksaver Mrkun**, posestnik na Studencu št. 77 — 185 p. Studenec, bodisi s predplačilom ali po poštnem povzetju. Za varnost jamči; manj ko pet jih ne odpošlje. Odpošlje vsa naročila z obratno pošto in na vprašanja takoj odgovori.

Mehove za žveplanje grozdja

proti plesnobi, kateri so od deželne šole na Grmu preskušeni in priporočeni, izdeljujeta in imata na prodaj **Jos. Hudaklin** v sv. Jerneju in **Fr. Ruech** v Kostanjevici, Dolenjsko. Cena za kos je šest kron, pri večjem številu 10%—15% popusta.

Kmetijsko društvo v Vipavi

oskrbuje svojim članom:

- 1.) Vrtna in poljska semena vsake vrste.
- 2.) Za vinarstvo: Zajamčeno žveplo in modro galico, škropilnice, mehove, gumico.
- 3.) Čepilno, vrtno in drugo orodje.
- 4.) Po članih društvenih trgovcih vse gospodarske in gospodinjske potrebščine.

Štacuna,

edina v fari, v najem, kréma in trafika pa poleg na račun, se odda na deželi poleg farne cerkve pod jako ugodnimi pogoji. Stanovanje prosto. **V. Ježovnik**, župan v Velenju (Štajersko).

Jajca za valenje

od zanesljivih plemenskih kur, kakor: Velike grahnate Plymouth Rocks eno po 40 h. Velike Houdan z čopom 40 " Velike Dorking z srebrnim vratom 40 " Creve-Cueur modre z čopom 50 " Črne Holandke z belim čopom 50 " Bele Leghorn 50 " Laške kure jerebično progaste 50 " Domači Fazan (Maloy) 50 " Hamburški veliki Fazan 60 " Velike laške gosi eno po 1 K 20 " in 3 mesece stara plem. piščeta teh vrst eno po 4 K. Manj ko 10 jajc ne odpošlje in za dobro došlost in postrežbo jamči **Ivan Kranjc** veleposestnik v St. Ilju pošta Velenje, Štajersko.

135 vsakovrstnih hrastov

in če je treba še več, je na prodaj. Kje? pove uredništvo

Lajca za valenje

od velikih belih kokošij „Langshann“, dobre jajčnice prodaja po 15 kr. **Jan. Štele**, posestnik, v Zalogu pod Ljubljano.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima še nekaj na amer. podlagi **R. Portalis** požlahtnjenih domačih trt po 10 kr. komad za oddati.

Tko želi,

da svojo obitelj oskrbi pravim i naravskim dalmatinskim vinom, neka se obrati na podpisano **Juraj Gamulin**, Jelsa — otok Hvar, Dalmacija.

Zgodnji krompir

prodaja v vrečah po 50 kg na debelo in na drobno po konkurenčnih cenah

Kmetijsko društvo v St. Petru pri Gorici.

900 lepih hrastov

ima na prodaj **Janez Perko** na Kurinju p. Zagradec — Fužine. Vozilo bi se na postajo Dobropolje ali Zatičina. Pošteni kupci se vabijo.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

0 dobavnem roku na železnicah.

Železnice so primorane blago, katerega so prevzele v prevoz, v teku določenega časa izročiti prejemniku, drugače zahtevamo lahko odškodnino. Pravilnik železniški navaja sledeče dobavne roke, po preteku kojih zamoremo zahtevati blago na določenem kraju:

- a) Pri brzovoznem blagu ima železnica za odpravo blaga časa 1 dan; za prevoz 1 dan na vsakih ako tudi le pričetih 300 kilometrov,
- b) pri navadnem voznem blagu za odpravo 2 dni; za prevoz v postaje, katere niso oddaljene več nego 100 kilometrov 1 dan, na daljne postaje na vsakih ako tudi le pričetih 200 kilometrov 1 dan.

Pri izvanrednem prometu dana je železniškim upravam pravica, da uvedejo takozvani nakladni rok, a objaviti morajo pravočasno to naredbo.

Dobavni rok prične o polnoči sledeči dnevu, ko smo blago oddali; ako pa je sledeči dan nedelja ali praznik, računani se dobavni

rok 24 ur pozneje; podaljša se dobavni rok tudi za 1 dan, ako pade zadnji dan, ko normalno potече rok, na nedeljo ali praznik.

Ako železnica ne pripravi blaga v navedenem dobavnem roku v izročitev prejemniku in ne more dokazati, da je zamuda prouzročila kaka vremenska nezgoda, terjamo lahko odškodnino in sicer:

1.) Ako v voznem listu nismo izrecno napisali lastne koristi na pravočasni izročbi in ne da bi izkazali prouzročene nam škode ako ni zamuda večja nego

1 dan	$\frac{1}{10}$	voznine
2 dni	$\frac{2}{10}$	„
3 „	$\frac{3}{10}$	„
4 „	$\frac{4}{10}$	„
pri večji zamudi	$\frac{5}{10}$	„

Če pa dokažemo prouzročeno nam škodo, lahko zahtevamo odškodnino, koja doseže celi znesek plačane voznine.

2. Ako smo pa v voznem listu napisali lastno korist na pravočasni izročitvi, povrne nam železnica pri zamudi jednega dne $\frac{2}{10}$, dveh dni $\frac{4}{10}$, treh dni $\frac{6}{10}$, štirih dni $\frac{8}{10}$ in pri večji zamudi celo voznino in sicer ne da bi svojo škodo radi zamujenega prejema dokazali; če pa dokažemo škodo, ki smo jo trpeli, ker nismo blaga v pravem času prejeli, povrniti nam mora celo škodo, koja seveda ne sme biti večja, kakor v voznem listu napisani znesek, s katerim zahtevamo pravočasno izročitev.

Obrt.

Glede obrtnih učencev

uložila se je na državni zbor peticija, katera zahteva, da se prepove mojstrom izvežbati učence samo enostransko, to je samo v eni stroki dotičnega obrta, n. pr. pri čevljarjih samo v izdelovanji vrhovnih delov (Obertheile), ali pri krojačih samo v izdelovanju posameznih delov obleke n. pr. sukenj, ker s takim izvežbanjem se onemogoči učencu, da bi kedaj izvajal

samostojno dotično obrt in se mu tako odvzame prilika, postati samostojen ter je na ta način za dotičnega učenca velika nevarnost, da pade v proletarijat. Peticija zahteva, da naj mojstri izvežbajo učence v celem obsegu dotičnega obrta, sicer naj se jim prepove imeti učence. Zadruga naj bi samo take učence oproščale, kateri bi dokazali, da se v celem obsegu dotičnega obrta izvežbani.

Dobava za armado.

C. in kr. vojno ministerstvo namerava po javni konkurenci pri malih obrtnikih si zagotoviti različne potrebščine iz usnja za vojaško opravilo v letu 1901. Dobaviti je vsakovrstne čevlje, jermena, tornistre, taške itd. Vsak obrtnik se more sam ali kot ud kake obrtne zadruge udeležiti dobave. Ponudbe je kolekovati s kolekom za 1 krono in najkasneje

do 15. oktobra t. l. do 12. ure (opoludne) vložiti pri oni trgovski in obrtniški zbornici, kjer ponudnik biva, na Kranjskem torej v Ljubljani.

Varščine in vzorcev ni treba predložiti.

Natančnejši pogoji, ponudbeni vzorci in zaznamek predmetov in cen je pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

ZADRUGA

Zaznamki porokov.

V zadnji številki „Landwirthschaftliches Genossenschaftsblatt“ piše združen blagajnik približno tako-le:

Odborniki večjih Raiffeisene vejo gotovo iz skušnje, da je nemogoče v glavi imeti pregled vseh porokov, kako visoko seza njih poroštvo, pa tudi, koliko ima morda od njih kot dolžnikov terjati posojilnica. Ako hočemo izvedeti ves obseg obvez posameznika kot poroka, moramo prelistati vse zadolžnice in jih natanko pregledati. To pa nam vzame preveč časa. Zatorej je dobro, napraviti posebno knjigo s sledečimi predeli na posameznih straneh:

- 1.) Tekoča številka.
- 2.) Ime dotičnika.
- 3.) a) Imena tistih, katerim je porok. b) Pri vsakem teh imen tudi višina poroštva. c) Številka dotičnega dolžnika v glavni knjigi.
- 4.) Morebitni lastni dolg dotičnika, z datumom in številko glavne knjige.
- 5.) Opazke.

Imena bodijo razvrščena po alfabetičnem redu, kakor so n. pr. imeniki udov, ali imeniki dolžnikov.

Ta predlog je jako umesten, ker se s tako knjigo prihrani ne samo mnogo časa, marveč tudi dokaj sitnostij.

Premišljevanje izkušenega zadrugnika.

Nihče naj ne misli, da pri zadrugah, pred vsem pri kreditnih zadrugah, pri katerih se posluje z zelo majhnimi ali vsaj z razmerno malimi opravnimi deleži, splošno mali posestnik ali zlasti še mali kmetovalec, v čigar pomoč so pred vsem namenjene hranilnice in posojilnice, ne more nič prihraniti. Da si je mogoče prihraniti pri njih, kaže že samo ime; imenujejo se hranilnice in posojilnice. Torej pred vsem je treba hraniti, varčevati, in hrani se res. Saj more edino s sprejemanjem hranilnih vlog narasti glavnica za posamezna podjetja, in blagajna naj v vsaki vasi daje priliko in nagib za varčevanje!

Recimo, da v resnici polagoma z vlogami, majhnimi in velikimi, pri navadnih razmerah naraste glavnica, ki zadostuje za večja podjetja; zdaj pa nastane vprašanje, ali bi ne bilo pametno, preskrbeti naprej za težavnejše razmere. To vprašanje je treba brezpogojno potrdati.

Kako naj torej gospodarijo kreditne zadruga, ki imajo načeloma majhne deleže?

Pred vsem morajo misliti na to, da se kolikor mogoče hitro nabere skupna zadruga glavnica v njih rezervnih zakladih

ali kakor se že imenujejo posamezni zakladi.

Na dobiček v prilog rezervne glavnice se mora gledati toliko časa, dokler je zaklad še majhen in se je bati izgub in pritiska radi gospodarskih prevratov. Razen tega je, kakor znano, ravno skupno imetje zadruga vez in lep, brezpogojno potreben, ki družji in veže zadrugnike, zato se mora zlasti sprva na rezervo obračati največja pozornost. Ne sme se torej težiti samo za cenim kreditom, ampak tudi za dobičkom iz obresti, s čimer je mogoče pomnožiti rezerve, da zadruga dobi moč in trajnost.

Če n. pr. posodi hranilnica in posojilnica petdesetim zadrugnikom 100.000 K, enemu nekaj stotakov, drugemu več tisočakov, poprečno na enega pride 2000 K; recimo, da obrestuje po $4\frac{1}{4}\%$, torej bi dobil poprečno upnik 5 K obresti na leto, mali upnik s kakimi sto kronami posojila malenkostno vsoto. Toda skupaj vseh 100.000 K pa nese 250 K več ali manj. Torej je velikega pomena, če hranilnica in posojilnica obrestuje po $1\frac{1}{4}\%$ več ali manj. Če se torej taki zneski prilože rezervi, je to za zadrugo velike koristi, dočim se posameznim upnikom pozna malo. Rezervni zaklad na ta način hitro naraste, zadrugniki pa tisto, kar dobe manj obresti, lahko utrpe in

če si količkaj pritrjujejo pri nepotrebnih stvareh, hitro nadomeste drugje. Take majhne žrtve na korist zadrugam si mora nalagati vsak zadružnik, ki količkaj misli na boljšo prihodnost in v sebi čuti poklic pravega zadružnika. Saj je tako samozatajevanje že samo na sebi potrebno in koristno. Vsi za enega eden za vse, vsi za zadrugo, zadruga za vse zadružnike, to je uzor, to je abc zadružne ideje.

„Landwirtschaftl. Genossenschaftsbl.“

Kmetijske zadruge na Nemškem.

Od 1. julija 1899 do 1. julija 1900 pomnožilo se je na Nemškem število kmetijskih zadrug za 900 in sicer za 585 posojilnic, 75 pridobitnih, 153 mlekerskih in 87 drugih zadrug. Skup je v zadružnih registrih na Nemškem do 1. julija 1900 vknjiženih 13.636 kmetijskih zadrug in sicer 9793 kmetijskih, hranilnih in posojilnih zadrug, 1115 pridobitnih, 1917 mlekerskih in 811 drugih zadrug. Med temi jih je nad 11.800 z neomejeno zavezo, le okolo 1700 pa z omejeno. Največ zadrug imajo na Bavarskem v porenskih okrajih. Zanimivo je, da je leta 1895 prišla povprečno na 4904 hektarov ena zadruga, med tem ko je leta 1900 že na 2385 hektarov ena zadruga. Kolik napredek!

Uradne vesti.

Odbor „Gospodarske zveze“

je imel dne 9. avgusta svojo prvo sejo. V načelstvo so bili soglasno izvoljeno: Dr. Šusteršič kot predsednik, Josip Šiška kot prvi, Josip Jeglič kot drugi podpredsednik; kot nadaljni člani načelstva pa gospodje: Anton Belec, Josip Jarc, Josip Rotar in dr. Evgen Lampe. Po odborovi seji se je vršila prva seja razsodišča, pri kateri je bil navzoč tudi g. dr. Matko Laginja. Predsednikom

razsodišča je bil izbran soglasno g. dr. Janko Brejc.

Neposredno vodstvo

uradov „Gospodarske Zveze“ prevzel je Zvezin podpredsednik gosp. Josip Jeglič. Oseba g. Jegliča — večletnega šefa jedne naj bolj renomiranih ljubljanskih trgovskih tvrdk — je porok, da je vodstvo Zvezinih uradov v izbornih rokah.

Razglas.

Na podlagi sklepa Zvezinega odbora z dne 9. avgusta 1900 se razglašča, da se je kot zadružno glasilo določil v Ljubljani izhajajoči list

„Narodni Gospodar“.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1900.

Gospodarska zveza v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Dr. Ivan Šusteršič l. r., Josip Šiška l. r.
Zvezin predsednik.

Denarni promet hranilnic in posojilnic v mesecu maju 1900.

Hranilnica in posojilnica v Št. Jurij pri Kranju: Prejemki 4562 K 48 h, izdatki 5591 K 80 h, denarni promet 10154 K 28 h, prejete hranilne vloge 4474 K, izplačane hranilne vloge 3379 K, dana posojila 1190 K.

V mesecu juniju 900.

Hranilnica in posojilnica v Bilji pri Gorici: Prejemki 1594 K 87 h, izdatki 474 K 19 h, denarni promet 2069 K 06 h, prejete hranilne vloge 670 K, izplačane hranilne vloge 361 K 06 h, vrnena posojila 717 K.

Hranilnica in posojilnica v Št. Jurij pri Kranju: Prejemki 987 K 85 h, izdatki 2886 K 45 h, denarni promet 3874 K 30 h, prejete hranilne vloge 870 K, izplačane hranilne vloge 346 K, dana posojila 2540 K.

V mesecu juliju 1900.

Hranilnica in posojilnica v Bilji pri Gorici: Prejemki 6250 K 04 h, izdatki 4537 K 02 h, denarni promet 10787 K 06 h, prejete hranilne vloge 1128 K, izplačane hranilne vloge 2024 K 41 h, dana posojila 1460 K, vrnena posojila 3376 K.

Hranilnica in posojilnica v Česnjici: Prejemki 10697 K 96 h, izdatki 9000 K, denarni promet 19697 K 96 h, prejete hranilne vloge 8410 K, izplačane hranilne vloge 1400 K, dana posojila 1600 K, vrnena posojila 93 K 70 h.

Hranilnica in posojilnica v Črnem vrhu: Prejemki 5766 K 89 h, izdatki 4449 K 21 h, denarni promet 10.216 K 10 h, prejete hranilne vloge 2737 K 60 h, izplačane hranilne vloge 1051 K 16 h, dana posojila 1350 K vrnena posojila 220 K.

Posojilnica v Dobropoljah: Prejemki 11894 K 81 h, izdatki 10760 K 75 h, denarni promet 22655 K 56 h, prejete hranilne vloge 8400 K 80 h, izplačane hranilne vloge 6629 K 80 h, dana posojila 3800 K, vrnena posojila 2480 K.

Hranilnica in posojilnica v Horjulu: Prejemki 4341 K 48 h, izdatki 3488 K 43 h, denarni promet 7829 K 91 h, prejete hranilne vloge 2100 K 32 h, izplačane hranilne vloge 1701 K 72 h, dana posojila 460 K, vrnena posojila 834 K.

Hranilnica in posojilnica v Kamnji: Prejemki 926 K 3 h, izdatki 714 K 40 h, denarni promet 1640 K 43 h, prejete hranilne vloge 210 K, dana posojila 310 K.

Hranilnica in posojilnica v Kojsko-Šmartnem: Prejemki 726 K 90 h, izdatki 647 K 59 h, denarni promet 1374 K 49 h, prejete hranilne vloge 38 K 40 h, izplačane hranilne vloge 320 K, dana posojila 400 K.

Posojilnica in hranilnica v Št. Jurij pri Kranju: Prejemki 4939 K 65 h, izdatki 3570 K 27 h, denarni promet 8509 K 92 h, prejete hranilne vloge 4840 K, izplačane hranilne vloge 48 K, dana posojila 2420 K.

Hranilnica in posojilnica v Leskovcah: Prejemki 2065 K 18 h, izdatki 1746 K 50 h, denarni promet 3811 K 68 h, prejete hranilne vloge 689 K, izplačane hranilne vloge 342 K, dana posojila 400 K, vrnena posojila 400 K.

Hranilnica in posojilnica v Mengešu: Prejemki 13410 K 35 h, izdatki 9835 K 72 h, denarni promet 23246 K 07 h, prejete hranilne vloge 7822 K, izplačane hranilne vloge 3147 K 60 h, dana posojila 2680 K, vrnena posojila 1340 K.

Hranilnica in posojilnica v Metliki: Prejemki 14.232 K 89 h, izdatki 7917 K 44 h, denarni promet 22.150 K 33 h, prejete hranilne vloge 5510 K, izplačane hranilne vloge 1022 K 42 h, dana posojila 2740 K, vrnena posojila 1520 K.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah: Prejemki 1150 K 33 h, izdatki 329 K 01 h, denarni promet 1479 K 34 h, prejete hranilne vloge 386 K, izplačane hranilne vloge 102 K 43 h, dana posojila 220 K, vrnena posojila 200 K.

Hranilnica in posojilnica v Polhovem Gradcu: Prejemki 2155 K 74 h, izdatki 1686 K 92 h, denarni promet 3842 K 66 h, prejete hranilne vloge 1120 K, izplačane hranilne vloge 997 K 54 h, dana posojila 676 K, vrnena posojila 890 K.

Hranilnica in posojilnica v Poljanah: Prejemki 33655 K 49 h, izdatki 30311 K 96 h, denarni promet 63967 K 45 h, prejete hranilne vloge 19811 K, izplačane hranilne vloge 5716 K 49 h, dana posojila 4500 K, vrnena posojila 6644 K.

Hranilnica in posojilnica v Rovtah: Prejemki 2686 K 04 h, izdatki 1344 K 14 h, denarni promet 4030 K 18 h, prejete hranilne vloge 966 K, izplačane hranilne vloge 595 K, dana posojila 730 K 50 h, vrnena posojila 880 K.

Hranilnica in posojilnica v Št. Rupertu: Prejemki 3915 K 28 h, izdatki 3046 K 12 h, denarni promet 6961 K 40 h, prejete hranilne vloge 1200 K, izplačane hranilne vloge 776 K, dana posojila 1830 K.

Hranilnica in posojilnica v Stari Loki: Prejemki 38.286 K 39 h, izdatki 34.789 K 9 h, denarni promet 73.075 K 48 h, prejete hranilne vloge 5396 K, izplačane hranilne vloge 3737 K 6 h, dana posojila 31.000 K, vrnena posojila 260 K.

Hranilnica in posojilnica v Skrilji: Prejemki 2496 K 49 h, izdatki 920 K, denarni promet 3416 K 49 h, prejete hranilne vloge 40 K 60 h, dana posojila 640 K.

Hranilnica in posojilnica v Šturijah: Prejemki 3913 K 25 h, izdatki 2672 K 36 h, denarni promet 6585 K 61 h, prejete hranilne vloge 674 K 26 h, izplačane hranilne vloge 370 K 14 h, dana posojila 1900 K, vrnena posojila 170 K.

Hranilnica in posojilnica v Tomaju: Prejemki 2285 K 26 h, izdatki 1098 K 23 h, denarni promet 3383 K 49 h, prejete hranilne vloge 944 K, izplačane hranilne vloge 50 K, dana posojila 1030 K, vrnena posojila 260 K.

Hranilnica in posojilnica v Tomišlju: Prejemki 2270 K 50 h, izdatki 1687 K 88 h, denarni promet 3958 K 38 h, prejete hranilne vloge 786 K, izplačane hranilne vloge 707 K 80 h, dana posojila 1660 K, vrnena posojila 950 K.

Izjava.

Ker se je zadnji čas veliko pisalo o nas, koliko izgube imamo itd. — izjavljamo —, da so vsi ti napadi golo izmišljeni, in nam je popolnoma jasno, od katere strani izhajajo. Odgovarjali nismo, ker nikdo izmed odbora ne čita „Slov. Naroda“ in smo bili šele posredno na to opozorjeni po zadnji notici. Ljudstvo pa pri nas, koje je to bralo, je vajeno takim izmišljatinam, in se sedaj naših zavodov še bolj oklepa. Ker se hoče s takim pisarenjem le dobri stvari škodovati, zato izdajemo to izjavo, da ne bo kdo izmej bralcev „Slov. Naroda“ trdil, da je to resnica. Društva sama so v najlepšem redu in njihov obstoj zajamčen.

Gospodarsko društvo v Trnovem,
in
Hranilnica in posojilnica v Trnovem,
dne 18. avgusta 1900.

Tržne cene žitu na Dunajski borzi dne 20. avgusta 1900. (za 50 kg)

za julij-avg., za jesen	
Pšenica	K —, K 7-80
Rž	„ —, „ 7-10
Turšica	„ 6-13, „ 6-18
Oves	„ —, „ 5-51

Na trgu v Ljubljani za 100 kg

za pšenico	K 18—, K 18.40
„ rž	„ 15—, „ —

za ječmen	K 13—, „ —
„ oves	„ 13—, „ 13.40
„ turšico	„ 13.40, „ 14—
„ krompir	„ 6.40, „ 7—
„ seno	„ 4.20, „ 4.40
„ belo proso	„ 19—, „ 20—
„ navadno proso	„ 14—, „ 15—
„ ajda	„ 18—, „ 20—
„ činkvatin	„ 15.60, „ —
„ slama	„ 4—, „ —
„ trda drva	„ 6.60, „ 7—
„ mehka drva	„ 4.50, „ 5—

Na trgu v Kranju za 100 kg

za pšenico	K 16.66
„ rž	„ 15.60
„ ječmen	„ —
„ oves	„ 16.20
„ turšico	„ —
„ krompir	„ 5—
„ seno	„ 4.40
„ proso hektoliter	„ 11.40
„ ajda	„ 11.75
„ fižol	„ 21—

Na trgu v Črnomelju za 100 kg

za pšenico	K 17.40
„ rž	„ 15—
„ ječmen	„ 14.10
„ oves	„ 13.90
„ turšico	„ 16—
„ krompir	„ —
„ seno	„ 3.60

Na trgu v Metliki za 100 kg

za pšenico	K 20—
„ rž	„ 17—
„ ječmen	„ 15.50
„ oves	„ 10—
„ turšico	„ 14—
„ krompir	„ —
„ seno	„ —

Na trgu v Mariboru za hektoliter

za pšenico	K —
„ rž	„ —
„ ječmen	„ —
„ oves	„ 13.20
„ turšico	„ 13.30
„ krompir	„ 6—
„ seno	„ —

Na trgu v Ptuju meseca avgusta

za 100 kg	
za pšenico	K —, K 15—
„ rž	„ —, „ 14—
„ ječmen	„ —, „ 14—
„ oves	„ —, „ 13—
„ turšico	„ —, „ 13—
„ krompir	„ —, „ 4.40
„ seno	„ —, „ 4.40

Na trgu v Celovcu za 100 kg

za pšenico	K 16—
„ rž	„ 12—
„ ječmen	„ —
„ oves	„ 12.60
„ turšico	„ 13.40

Na trgu v Velikovcu za 100 kg

za pšenico	K 16.40
„ rž	„ 14.60
„ ječmen	„ —
„ oves	„ 12—
„ turšico	„ 14—

Na trgu v Gorici za 100 kg

za pšenico domačo	K —
„ „ inostransko	„ —
„ rž	„ —
„ ječmen	„ —
„ oves	„ 13—
„ turšico	„ 14—
„ krompir	„ 4.20
„ seno	„ 2.40

Tržne cene surovih svežih kož

za mesec avgust:	
Goveje kože, težke à kg	K —88
„ lahke „ „ „	„ —84
Telečje „ „ „	„ 1.10
Prešičeve čiste „ „ „	„ —70
„ slabe „ „ „	„ —50

Lechner & Jungl v Gradcu

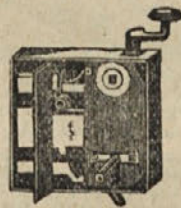
Sporr-ulica št. 1 in 11.

Zalogá na veliko

okov za stavbe, železnih cevi,
različnega orodja, okov za
pohišstvo i. t. d.

Tovarniška zaloga barv, firneža, laka

Najcenejši dohodni izvirek. — Ceniki s podobami na
zahtevo brezplačno.
Dopisi v hrvatskem ali slovenskem jeziku.

Ant. Presker

krojač v Ljubljani

sv. Petra cesta števil. 4

se priporoča preč. duhovščini ter slav.
občinstvu v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške kakor tudi druge obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po
nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na haveloke v največji izbi po
najnižjih cenah.

==== Pristno seme edino pravega Kašelskega zelja ====

katero naredi lepe trde glave in rodi v vsaki zemlji, prodaje 30 gramov za 1 krono Ign. Mercina,
posestnik v Zg. Kašlju št. 15, p. Zalog pri Ljubljani. — Pošilja se poštne prosto. — Naročilu je ob
jednem pridejati naročnino, katera se sprejema tudi v pisemskih znamkah. — Zadrugam in gospodarskim
društvom se da pri naročilu nad 1/2 kg. 50% popusta. — Za pristnost in kaljivost se jamči.

Laneno seme

kakor tudi
razno žito in druge deželne pridelke

kupuje po najvišji ceni

Ivan Majdič v Kranji.

Najboljše hrbtnne škropilnice „Vindobona“

za žveplanje zoper Oidium so „Vindobona“ in najbolj priporočljive; pripomniti je še pri istih pohvalo,

katero je izreklo kraljevo učiteljšče za sadje in vinorejo v Geisenheimu o. R. ob priliki, ko se je primerjalo dosedajne škropilnice za žveplanje, „Poy-sille“, „La Rapide“, „Vulcan“, „Universal“ in — „Vindobona“:

„Ta aparat (Vindobona od Franc Nechvile, Dunaj) je močno in trpežno napravljen, dasi je izvanredno lahek. Istega se zelo lahko goni, takorekoč skoraj igraje. Deluje pa najbolj štedljivo.“

Dobi se ga lahko po **FRANC NECHVILE**
Tovarna vinarskega orodja, strojev za kletarstvo in za kovine
Duna, V/1, Friesgasse 14.

Samó 1 krona za
3 žrebanja.

Zadnji mesec!

Se dvakrat zna dobiti vsaka srečka

Glavni dobitek 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron

v gotovini z 20% odbitka.

Invalidske zahvalne
srečke po 1 krono

II. žrebanje: 7. Julija 1900.

III. žrebanje: 10. novembra 1900.

priporoča **J. C. MAYER** v Ljubljani.

C. kr. priv.
pred ognjem in tatovi varne
blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

Kmet. društvo v Vipavi

priporoča preč. duhovščini in drugim odjemalcem

zajamčeno pristno vino

iz svoje zaloge in svojih članov pridelke po zmerno nizkih cenah, in sicer:

1. vrste belo vino po 24 do 25 gld. ali 48—50 K za 100 litrov, loco Postojna;
2. vrste belo vino po 21 do 23 gld. ali 42—46 K za 100 litrov, loco Postojna;
3. vrste belo vino po 19 do 20 gld. ali 38—40 K za 100 litrov, loco Postojna.

V zalogi so tudi **desertna vina**, in sicer: renski rizling za buteljke po 45 ali 90 K Hl. ozir. $\frac{7}{8}$ ltr. buteljka po 60 ali 120 K Vrhpoljec črni po 2 K buteljka in Pikolit po 2 K 40 vin.

Pošilja se v sodčkih nad 56 litrov.

Na zahtevanje pošljejo se vzorci. — Večjim odjemalcem se dovoli primeren rabat.

Kmet. zadruga! Svoji k svojim!

Odlikovan s 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ph. Mayfarth & dr.

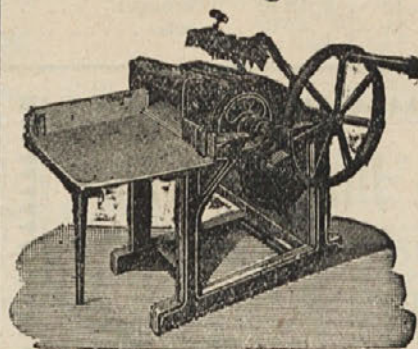
c. kr. edino priv.

tovarna kmetijskih
strojev,
livarna in fužina

—+ na par +—

DUNAJ

II., Taborstrasse 71

ima v zalogi ročne, na gepeljne in na par patentovane mlatilne stroje, gedeljne, najnovejše čistilnike za žito, trijerje, rebljače za koruzo.

Samodelujoče patentovane brizgalnice za vničenje njivne gorčice, „Syphonia“; premakljive parne kotle za napravo živinske krme; stiskalnice za seno in slamo, ročne, premakljive ali nepremakljive; jeklene pluge, brane za travnike, za mah, na člene in diagonalne; najboljše stroje za sejati, „Agricola“; stroje za košnjo detelje, trave in žita; grablje za seno in za žito.

Patentovane aparate za sušenje sadja, zelenjav i. dr.; stiskalnice za grozdje in sadje; rebljače za grozdje; stroje za rezanje krme; ročne mline za žito; stroje za rezanje repe.

Vse se izdeluje po najnovejših napravah.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.

Zastopniki in prekupci se iščejo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

Ivan Jax-a

v Ljubljani

Dunajska
cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

V. J. Rott v Pragi

Staro mesto, Malé náměstí, č. 142—I.

Trgovec s stroji in kovanim blagom
za vsakovrstne rokodelske potrebe

priporoča *stroje in orodja* za vrtnarje, gospodarje, sadje-
rejce, gozdarje, vinorejce in čebelarje; jeklene kopače, lopate,
grablje, motike, rovke, plevke, strgalke, prahulke za konje,
nože, zobovje k žagam, cevi za vodovode, demante za stek-
larje, pasti za krte, miši, podgane itd., škarje za konje, go-
vejo živino in ovce, ostrine k rezalnim strojem, amerikske
vile, podajalnike, merila, vage, lote, stroje travoreznike.

Potrebe za dom in kuhinje, mesarje in prekajalce
mesa, škarje za brke in lase, angleške britve; domače tele-
grafe in njih posamezne dele.

— Cenike na zahtevanje. —

Zaloga in kletarstvo
na Glincah št. 20
pri Ljubljani
na lastnem posestvu.

Slov. vinogradniško društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnih domačih vin
starih in novih

iz Dolenjske, Štajerske, Istre, Vipave in Goriške.

Vino je deloma doma prešano, isto oddaje
se v sodih in fino vino v steklenicah.

Na zahtevo pošiljajo se uzorci brezplačno.

C. in kr. priv.

tvornica za gasilno in
kmetijsko orodje

R. A. Smekal-a

v Čehu na Moravskem
nudi vsakovrstne

 brizgalnice za gasilna društva
najnoveje sestave s sesalno in tlačilno
optino na obeh straneh ter s patentom
proti zmrzlini. — Brizgalnice proti
peronosperi, vsakovrstne cevi iz konoplje
in gume; dalje

gospodarske stroje vsakojakih vrst.

Ceniki brezplačno.

 Plačila tudi na obroke.

Podružnica R. A. Smekal
v Zagrebu.

Slovenci, kupujte doma!

Kmetijsko društvo v Dobropoljah ima v zalogi dobro obležan

 S I R

dvojne vrste, masten in pust za delavce. Razpošilja se po pošti ali železnici v celih
hlebih od 25 do 30 kg, pa tudi v manjših kosih. Razpošilja in odgovarja se točno.

Vnanja naročila se izvršujejo točno proti poštnemu povzetju.

Gabrijel Piccoli

lekarnar v Ljubljani, Dunajska cesta
dvorni založnik Njegove Svetosti
papeža Leona XIII.

Lekarnarja Piccolija zobne kapljice, vsled najvišjega priznanja in dovoljenja

1 steklenica 40 h.

Štefanijine kapljice

imenovane, devajo se na pavoli v votli zob ali pa se namaže bolna čelust, so učinkujoče sredstvo proti zobobolu.

Odlični profesorji in zdravniki priporočajo lekarnarja Piccolija

želodečno tinkturo

katera krepi želodec, provzroča veselje do jedi, upliva na prebavnanje in odprtje, zlasti pri onih, ki trpijo stalno na telesnem zaprtju. — 1 steklenica 20 h., 12 stekl. z zabojem vred 2 K 52 h.

Pri slabokrvnih in nervoznih ali vsled bolezni oslabeledih otrocih kakor tudi pri odraslih se uporablja lekarnarja Piccolija z najboljšim vspehom. Ima 20 do 90krat toliko železa v sebi, kakor druga China-vina, katera nimajo pogosto niti toliko železa, kot navadno namizno vino.
Cena polliterski steklenici 2 K.

Najboljše sredstvo, da se ohranijo konji, krave, teleta, voli presiči, ovce itd. zdravi in močni, je lekarnarja Piccolija katerega cenijo in radi kupujejo vsi kmetovalci.
Zavoječek 50 h., 10 zavojev 4 K.

živalski prašek,

C. in kr. izklj. privil. tvornica za čistilnice (trierje)

N. HEID Stockerau ▲ Dunaj ▲

Čistilnice in stroji za sortiranje različnega žita.

Special-trierji za čiščenje leče, graha, fižola, ogerščice, lanenega semena, prosa itd. s patentovano pločevino; izborno čiščenje, brez vsake zgube dobrih zrn.

Trier za čiščenje detelje od predenice in drugih škodljivih primesi.

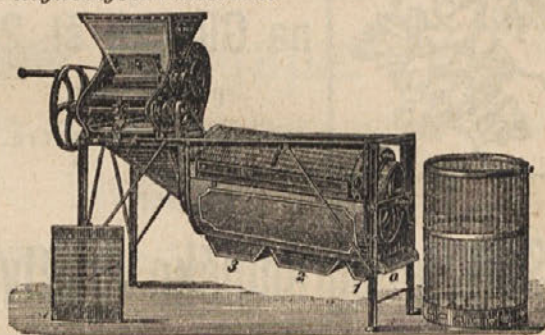
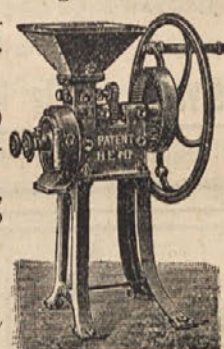
Excelsior-mlini

za razdrobljenje (Patent Heid)

za razdrobljenje in mlenje rži, ječmena, ovs, koruze, fižola itd.

Ti stroji so zelo lahko gonljivi, (ročni na gepel in na par), so zelo po ceni ter se le počasi izrabijo.

Popolna oprava za skladišča
po najnovejšem sistemu.

Pozor! Najboljša kislá voda

je

Jurij Regoršek-ov

»Marijin studenec«

— v okraju Rogatec. —

Ta slatina je bila po g. profesorju dr. J. Gottliebu v Gradcu analizovana in se je ta analiza iz 30. zvezka št. 14, str. 191 l. 1858 sejnega poročila matematično-prirodnoznansega razreda ces. akademije znanosti na Dunaju v posebni brošuri odtisnila in se na str. 11 te brošure potrjuje, da se more „Marijin studenec“ prištevati najmočnejšim natronovim studencem, in da presega z ozirom na množino svojih delov, osobito dvojno oglenokislega natrona najbolj sloveče studence te vrste, kakor studenec v Bilinu, Vichy-ju, Ems-u, Selters-u in Rogatcu.

Naročila naj se dopsiljajo Juriju Regoršek,
Poljčane, Štajersko.

Naročila naj se dopsiljajo Juriju Regoršeku,
Poljčane, Štajersko.

Tovarniška zaloga
papirja ▲ ▲ ▲

Zastopnik
kr.
tovarne papirja
na Reki

Tovarna papirnega
▲ ▲ ▲ **blaga**

 JOS. PETRIČ

v Ljubljani, sv. Petra cesta 4

Zavod za črtanje trgovskih, poslovnih in uradnih knjig

po ameriškem sistemu.

Priporoča svoje izdelke **papirnih vreč** najboljše kvalitete in
po najnižjih cenah, kakor tudi razne
pisarniške, pismene, konceptne in ovojne papirje.

Velika zaloga pergamentnega papirja za sirarne

pisalnega in risalnega orodja

v največji izbiri.

Ceniki se dopošljejo brezplačno.

Za mnogobrojne naročbe uljudno prosi

z vsem spoštovanjem

Poštarne hranilnice račun

št. 846.007

Telefon št. 134

Jos. Petrič

Tovarna papirnega blaga in zastopnik
kr. tovarne papirja na Reki.

 Najboljša in najsigurnejša

Stanje hranilnih vlog 31. dec. 1899:
čez 4 milijone K

prilika
za
štedenje!

Denarni promet v dvanajstih mesecih
čez 17 milij. K

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče št. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld.
čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 31. dec. 1899:

4,642.543 K 80 h

Promet v 12 mesecih od 1. jan. do 31. dec. 1899:

17,888.544 K 50 h

Hranilne knjžice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje
kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1899.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška,
knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v St. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
gimnazijski profesor v Ljubljani.

Dr. Viljko Schweitzer,
odvet. koncipijent v Ljubljani.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Gregor Štibar,
župnik na Rudniku.

Dr. Janko Breje,
odvetn. koncipijent v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Dr. Aleš Ušeničnik,
stolni vikar v Ljubljani.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške blagajne
v Ljubljani.